

HARDFOLK UIT DE THE WATCHMAN LAGE LANDEN

Ad van Meurs, die zich bedient van het pseudoniem The Watchman, is al vele jaren actief in de muziek. Folkliedhebbers kennen misschien nog de naam Deirdre. Popliedhebbers herinneren zich wellicht Bleistift en W.A.T., groepen waarmee van Meurs op het podium stond. Na vijftien jaar muzikale verkennerij is hij weer min of meer terug bij de muziek waarmee hij begonnen is, met medeneming echter van de energie en de heftigheid die de popmuziekstroming aan het einde van de jaren zeventig kenmerkte. 'The Watchman' zou de titel worden van de vierde LP van W.A.T. (een afkorting van World According To). Zo ver is het nooit gekomen. Maar die titel leeft dus voort. En de rol van bewaker, van pure, zuivere muziek, lijkt van Meurs op het lijf geschreven.

Rauw, donker

- Hoe kwam je bij Deirdre terecht indertijd?

Vanuit school in Helmond werd veel gedaan aan Amerikaanse muziek; jug-muziek, cajun-achtige dingen. Dat was in de zeventiger jaren. Ik speelde daar piano bij. Door die vrienden en kennissen ben ik automatisch bij Deirdre terecht gekomen. Niet omdat ik zo bijzonder veel affiniteit had met die muziek, maar gewoon omdat ik hen kende. Volgens mij was het destijds best een redelijk goede groep. We speelden alles wat ons zo'n beetje voor de voeten kwam. Er zaten in de band twee, drie instrumentalisten die *echt* met folk bezig waren, maar daarnaast had je piano, bas en drums, die meer een pop- en rock & roll-invloed aan het geheel gaven. Wij vonden onszelf ook echt de enige band in Nederland met een onderbuik. In die tijd speelde ik gewoon overal piano bij, dat maakte me eigenlijk niets uit. Ik dacht indertijd absoluut niet na over wat voor muziek ik speelde, het ging meer om de context waarin het gebeurde. Men had veel politieke discussies. Zeg maar dat we uit een rood nest kwamen. Daar ging het voornamelijk om. De muziek was het vehikel voor de ideeën. We hebben nog een LP gemaakt. De dag dat die plaat uitkwam hielden we op te bestaan. Toen was het ook al 1978. Het was er ook de tijd voor natuurlijk om er eens een streep onder te zetten.

Toen heb ik een gitaar gekocht en ik dacht: nu gaan we het anders doen. Op de golf van de tijd natuurlijk. Ik heb eerst een tijdje rock & roll gedaan. En toen is in 1980 Bleistift gekomen. Een soortement van pub-rockband. Rauw, donker, vrij traditioneel nog wel aanvankelijk. Later hebben we een soort afbraakperiode meegemaakt van muziek naar chaos. Wat toen ook wel speelde overal. We stonden vooral onder invloed van minimal music en hard-core wave. De latere bassist van W.A.T. en ik hebben toen een half jaar lang alleen maar herrie staan maken op het podium. Ons eerste optreden was in de bovenzaal van Paradiso, toen ze daar nog kleine concerten deden. Onze drummer kwam niet mee, maar we hadden wel een ritmeboxje met twaalf standen. Zo'n heel goedkoop ding. We zeiden tegen elkaar: we gaan gewoon maar wat doen. We hebben daar toen een ongelooflijke stennis en herrie staan maken en iedereen ging compleet uit zijn dak. Sindsdien is die lijn helemaal doorgezet, zo van: niks meer maken, niks meer concipiëren, gewoon *GO!* Maar na een half jaar was daar de lol ook wel van af. Frank, de bassist, en ik zijn toen alleen doorgegaan. Later is onze sound-mixer, die er overigens bij Deirdre ook al bij was, op het podium geklommen om synthesizer te gaan spelen. Dat

The Watchman in een pose die verwijst naar een door hemzelf gecomponeerd nummer over de Belgische coureur Freddy Maertens. Foto: Herman Mertens.

mondde uit in W.A.T.. Die groep heeft een behoorlijk aantal jaartjes bestaan, tot februari van dit jaar. Eigenlijk zijn we alleen de eerste twee jaar dat we bestonden opgepikt door de media. We werden in die tijd enorm gehyped, zeker in de randstad. Dat was ook even snel weer over als het opkwam. W.A.T. heeft drie LP's opgenomen, waarvan vooral de laatste, 'Thin Blue Notes' erg folky is. Liedjes met een folky hand van spelen. Amerikaans georiënteerd.

Een paar jaar geleden heb ik weer de draad opgepakt van het oude schoolbandje. Met een paar vrienden zitten we elke dinsdagavond rond de keukentafel. Dan spelen we jug-muziek. Dat is ook een bandje: The Perfect Cousins. Die stijl van spelen heb ik weer een beetje bijgeleerd.

Geheel alleen

En nu sta ik dus ook alleen op het podium. Dat bevalt me. Omdat het heel riskant is, heel *tricky*. Ik ben niet zo'n heel goede gitarist, maar

ik denk dat ik me wel kan uitdrukken op mijn instrument.

- Was het een bewuste keuze om alleen te gaan spelen?

Ik was er wel aan toe. Ik was het beu om iedere keer met andere mensen op het podium te staan. Maar er was ook een praktische reden. De zangeres van W.A.T. ging een tijdje uit de roulatie en zodoende was het logisch dat ik een tijdje alleen moest gaan werken. Maar het is wel heel eng. Bij het groepsgebeuren had ik de laatste tijd nogal de neiging om er gewend aan te raken. Op een gegeven moment weet je het wel. Ik vind het leuk hoor, spelen in een band, maar er moest nodig weer eens een drempel genomen worden. En ik ruik mijn kans ook, heel eerlijk gezegd. Het is altijd zo dat de situatie er naar toe stuurt en dat je zelf denkt: ik moet dat doen. Noodgedwongen en tegelijkertijd weer juist gepland. Nu ik alleen op het podium sta hoef ik nergens rekening mee te houden, ik kan gewoon doen wat ik wil. En daar ga ik dan zo ver mogelijk in. - Je wordt nu waarschijnlijk veel meer geconfronteerd met je instrument.

Ik ben veel aan het oefenen op de gitaar, ik moet nog veel leren wat dat betreft. Maar dat vind ik op zich wel een prettige positie. Als je het volledig beheerst is het ook 'einde van de zaak, einde van het vermaak'. Ik hoef niet af muziek te maken om op een podium te kunnen kruipen. Je mag daar best gaan zitten en doen wat je vindt dat je moet doen, zonder dat het volledig verantwoord is. Als ik iemand op een podium zie staan, vind ik het altijd het leukste als er op het randje van het kunnen wordt gespeeld. Niet volledig op safe spelen. Er zijn natuurlijk altijd touwladders waarmee je een optreden kunt redden. Maar glad is glad, en dat is vervelend.

- Dwingt het solo-optreden de mensen ook om meer te luisteren naar de teksten?

Ik denk dat dat niet uitmaakt. Als je een waar verhaal vertelt, komt dat altijd wel door. Als je onzin vertelt, dan voelt men dat. Ook al verstaan mensen het niet. Ik denk ook niet dat veel mensen de teksten echt volgen. Maar als je iets uitbrengt kun je er wel weer meer de nadruk op leggen.

Affiniteit

- Welke elementen uit de folk spreken je het meest aan?

The Watchman op het Vondelpark-podium.
Foto: Hans van Deelen.

Wat ik het fijne vind is het strenge, in die zin dat het repertoire dat ik nu speel heel streng van leer is qua gevoel. Ik heb niet zo'n affiniteit met die revival-folk, met voorop The Pogues. Ik vind The Pogues zo'n band, als fenomeen. Maar de muziek is gewoon The Dubliners op dubbele snelheid. Het carnavaleske van folk heeft me altijd een beetje tegengestaan. Dat 'ons'-gevoel vind ik maar niks, het solidaire gevoel vind ik wel te pruimen.

- Zijn er wel muzikanten van de nieuwe folkrockstroming waar je affiniteit mee hebt?

Ik ken helemaal niemand wat dat betreft. Ik luister gewoon nog naar Doc Watson en John Lee Hooker. En veel naar country. Townes van Zandt is wel mijn held momenteel. Maar ik luister soms ook naar The Bothy Band, dat vind ik ook schitterend. Omdat het ook streng is. Het probleem dat ik altijd bij folk heb gehad is dat zich bij de muziek ook een bepaalde gedragscode deed gelden. En dat herhaalt zich nu weer, denk ik. Dat heb ik nooit begrepen.

- Maar dat geldt toch in feite voor elke muziekstroming?

Ja, dat klopt, maar daar wil ik niets mee te maken hebben. Dat is het probleem. Je houdt van een bepaalde deun, en daar krijg je dan de rest ook bij. Dat hoeft niet. We hadden dat met W.A.T ook hoor. Wij waren dan new wave of punk, weet ik veel, vrijgevochten. En dan kreeg je heel die handel over je heen.

- Hoe ben je op de term hardfolk gekomen?

Dat is eigenlijk mijn term niet. Ik speelde in Praag op een groot festival, Rockfest, en dat was heel leuk. Er waren 20.000 mensen, drie dagen lang. Drie zalen, een grote betonnen schouwburg. Het was een alcoholloos festival, zowel voor als achter het podium. Er was ook de bassist van de in 1968 verboden groep Plastic Peaople of the Universe. Die had colaflesjes bij met zelfgestookte perenjenever. Met hem heb ik een hele tijd zitten brassen en toen kwam hij met de term hardfolk op de proppen. Dat heb ik toen maar zo gehouden, ik weet niet of de term de lading echt dekt. Er zitten natuurlijk wel eens deunen bij die een beetje aan hardrock doen denken. Ik speel op volume, hard. Althans, dat is de bedoeling. En energiek als het goed is.

- Dat volume en de vervorming op je gitaar, daar heb je ook echt voor gekozen?

Dat is een moeilijke vraag. Je bent aan het werken, je schrijft die nummers, je hebt die spullen en je doet er wat mee. Je werkt met de aanwezige beperkingen. Dan vind je wat. Je denkt: hé, dat is leuk. En dan ga je verder.

- Dient de ritmebox om de discipline er in te houden?

Dat ding heb ik nu eenmaal. Veel van de nummers die ik nu speel, zeg maar de helft, zijn nummers die we met W.A.T. het laatste jaar ook nog gespeeld hebben. Ik heb ze wat veranderd om ze alleen te kunnen doen. En daar zat die ritmebox ook bij. Dat heb ik zo gehouden. Die nummers waren al met dat ding. Ik doe ook nummers zonder ritmebox, die zijn meestal wat kalmer, ingetogener. Ik heb bijvoorbeeld een dobro-nummer wat heel rustig is. Die ritmebox is voor veel mensen een probleem. Waarom zo'n levenloos ding? Ik heb er geen enkele last van. Het is gewoon een beetje meer beat.

Geen versieringen

- Werk je op dit moment ook aan nieuw repertoire?

Dat gaat constant door. Een scheiding tussen optredens en repertoire maken is er niet. Dat is een val waar je niet in moet trappen. Dan wordt de drempel steeds groter. Tekstschrijven is iets wat permanent is. Ik schrijf tamelijk intuïtief. Soms voel je, als je een paar regels hebt geschreven, dat je iets onder handen hebt. En als je het dan meteen afmaakt, want je wilt een liedje af hebben, dan maak je het kapot. Je moet rustig wachten tot het zich weer aandient. Dat is het moeilijkste van teksten maken. En je moet gewoon veel schrijven, dan blijven er altijd wel een paar dingen over. Ik ben me er op dit moment wel meer in aan het verdiepen. Wat is er nodig om een liedje te kunnen maken, wat is eesenteel? Geen versieringen, niet meer. De deun, de mededeling, de energie. Hoeveel liedjes kun je zo maken? Wanneer houdt dat op? Ik denk dat het niet ophoudt.

Ieder optreden breng ik wel iets nieuws. Het gebeurt ook wel eens dat ik daarmee op mijn bek ga hoor. Ik ben blij dat de cassette die ik gemaakt heb goede reacties krijgt. Alle zalen, een of twee uitzonderingen daargelaten, waar ik dat ding naar toe heb gestuurd, hebben positief gereageerd.

- Beschouw je die cassette als demo of als officiële presentatie?

Weet ik niet. Dat maakt me niet uit. Ik heb wel met mezelf afgesproken dat ik niets meer mooi ga maken. Ik ga niet meer een opname maken die bedoeld is om mijn carrière te dienen. Ik ga geen mooie plaat maken. Blijf wel opnemen natuurlijk, ik breng binnenkort wel weer een nieuwe cassette uit. En als er iemand geïnteresseerd is om er meer mee te doen, dan zijn er wel mogelijkheden natuurlijk. Maar ik verdien nu meer dan ooit in mijn platentijd. Bij optredens verkoop ik nogal wat cassettes.

- Richt je je met optredens op het popcircuit? Niet per sé. Het lijkt me leuk om in folkclubs te spelen, maar ik ken er geen meer. Alleen was ik in Amsterdam laatst in The String, dat was allemaal van dat kaarsenwerk. Als ik daar zou spelen ben ik bang dat er wat van de muur afvalt. Maar misschien moet dat wel eens. In Eindhoven weet ik geen folkclub. Het is duidelijk dat folk, in vergelijking met de jaren zeventig, flink aan populariteit heeft ingeboet. Je ziet het nu weer een beetje terugkomen, maar wat mij betreft hoeft er niet plotseling een nieuwe hausse te komen. Als folk plotseling weer sterk in de belangstelling komt, krijg je weer een hype. En dat brengt weer een hoop shit naar boven van mensen die weer een gitaar pakken en het nog eens proberen voor de centen. En dan zijn de mensen er zo weer op uitgekeken. Laat het zich maar weer een beetje kalm manifesteren.

